

Падалка Анна Владиславівна,
студентка факультету соціально-психологічної
освіти та управління ДДУВС

Науковий керівник – Головіна О.В.
канд. іст. наук, доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін ДДУВС

СУЧАСНІ МОВНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Мова є основним та найсуттєвішим засобом спілкування. Усі сторони суспільного життя, процеси пізнавальної і творчої діяльності людини, кожний момент її свідомості супроводжуються мовою. У свою чергу мова безпосередньо пов'язана з мисленням. Не може бути мислення без мови і мови – без мислення. Мова і мислення мають глибоко соціальний характер – не лише за своєю природою, а й за своєю функцією в суспільстві. Тільки завдяки мові все здобуто попередніми поколіннями не гине марно, а служить фундаментом для подальшого розвитку людства. Мова і мислення мають глибоко суспільний характер – не лише за своєю природою, а й за своєю функцією в суспільстві. За допомогою мислення люди пізнають світ, об'єктивні закони природи й суспільства. Пізнавальна діяльність людини, її мислення можливі лише на базі мовного матеріалу.

Важлива роль мови в суспільному житті нашої держави зобов'язує добре знати правила й закономірності її розвитку. Щоб оволодіти нормами сучасної літературної мови, треба глибоко вивчати її лексичний склад, фонетичну систему, граматичну будову і стилістичні властивості. Досконале знання мови є важливим показником розумового розвитку людини та її культурного рівня. Багатотисячолітній історичний досвід нашої та інших країн свідчить, що держави часто руйнувалися зсередини через нерозуміння суспільством та його елітами важливості процесів, що пов'язані із мовною проблемою.

Впродовж останніх років в Україні спостерігається позитивний рух у розвитку національної свідомості. Проте у суспільстві ще бракує чіткого уявлення про головні орієнтири свого поступу, про свої провідні цінності та ідеали. На цей час ще тривають суперечки щодо тлумачення власного історичного минулого, а також щодо напрямку того суспільного майбутнього, до якого слід прагнути. Під розвитком суспільства слід розуміти насамперед процеси, що забезпечують зростання добробуту, безпеки та духовності кожної людини, всебічного розвитку особистості. Для цього необхідно творення належного середовища, в якому людина могла б реалізувати свої можливості. Йдеться, насамперед, як про економічні, політичні, екологічні та інші передумови, так про певний тип виховання, культури та освіти. Сучасне суспільство ґрунтується на засадах раціоналістичного

мислення та критики, спирається на індивідуалізм, і є, власне, самоорганізацією особистостей в загальному просторі держави. Формуючи думки, людина мислить мовними нормами. Мислення понятійне – це оперування поняттями, позначеними певними словами. До того ж, у процесі мислення ці поняття зіставляються, протиставляються, поєднуються, заперечуються, порівнюються тощо за допомогою специфічних мовних засобів. Тому «мислити» означає «керувати мовним матеріалом». Відомим є вислів «обмінятися думками», який насправді означає обмінятися певними мовними одиницями, у яких і закодовані думки. Лише для тих, хто знає мову, вона є засобом спілкування, ідентифікації в межах певної спільноти. Для тих, хто її не знає зовсім або знає погано, вона може бути причиною роз'єднання, відокремлення, конфліктів і навіть ворожнечі.

Мова – це знакова система, яка служить засобом вираження думок, засобом спілкування між людьми, засобом передачі думок, знання, інформації від людини до людини, від покоління до покоління. Людина мислить за допомогою мови: природної або штучної, тобто мова є засобом мислення, способом опредметнення та об'єктивізації думки. У зв'язку з тим, що міркування звичайно виражається за допомогою мови, у логіці досліджуються тільки мовні знаки, інші різновиди знаків до сфери її вивчення не належать. Основними складовими мовного процесу для позначення предметів, вираження людського духу, думок, почуттів, настрою, бажань, потреб людини є: пізнавальна (людина пізнає світ за допомогою мислення, а мислення реалізується через мову), інформаційна, комунікативна, культурологічна (мовні знаки, знакові системи є засобом засвоєння національної та загальнолюдської культури окремою людиною або соціальною групою, засобом передачі культурних традицій, особистого та колективного досвіду, навичок, умінь).

Мовну свідомість досліджують у зв'язку з мовною особистістю, національною ментальністю, стратегією й тактикою мовленнєвої поведінки. Лінгвістів цікавлять закономірності формування процесів й функціонування мовної свідомості у внутрішньому та міжкультурному етнічному середовищі, специфіка мовної свідомості представників різних соціальних, професійних, вікових і статевих груп, реконструкція мовної свідомості минулих епох тощо.

Естетична функція мовного процесу у суспільстві полягає в тому, що мова є першим джерелом культури, зняряддя і водночас матеріалом створення культурних цінностей. Існування мови у фольклорі, красному письменстві, театрі, пісні тощо дає безперечні підстави стверджувати, що вона є становим хребтом культури. Ось чому виховання відчуття краси мови – основа естетичного виховання. Культурологічний процес мови відіграє важливу роль у житті будь-якої нації. Культура кожного народу відображена та зафіксована найперше в його мові. Для глибшого пізнання нації необхідне знання її мови, яка виконує функції своєрідного каналу зв'язку культур між народами. Репрезентуючи свою мову, ми репрезентуємо і власну культуру, її

традиції та здобутки, збагачуючи світову культуру. Через мову передається й естафета духовних цінностей від покоління до покоління. Чим повнокровніше функціонує в суспільстві мова, тим надійніший зв'язок та багатша духовність наступних поколінь. Дотримання мовних норм, популяризація рідної мови – це поступ у розвитку загальної культури нації. Отже, українська держава, як гарантує Конституція України, забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя, що сприяє розвитку української нації, її традицій і культури.

Попенко Анастасія Сергіївна
студентка юридичного факультету
науковий керівник –
Маргулов А. Х., д-р іст. наук, доц.,
професор кафедри
міжнародних відносин та туризму
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

СУЧАСНА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

На сучасному етапі історичного розвитку досить актуальним є питання використання такого дієвого чинника суспільно-політичного функціонування, як молодь. У зв'язку з цим гостро постають такі питання, як – наскільки сучасна молодь готова взяти участь в державотворчих процесах сьогодення, а також що потрібно зробити для створення належних умов для реалізації можливостей сучасного підростаючого покоління та їх розвитку.

Дослідженню цієї теми приділили увагу ряд вчених, серед яких варто виділити М. Головатого, Є. Бородіна, В. Куліка, О. Голубицького, В. Рябіки, Ю. Поліщука, Ю. Тарабукіна, В. Онікієнка, Л. Ткаченко.

Молодь є суспільно диференційованою соціально-демографічною спільнотою, якій притаманні специфічні фізіологічні, соціально- психологічні, теоретико пізнавальні, культурно освітні та інші властивості, що характеризують її біосоціальне дозрівання як здійснення самовиразу її внутрішніх сутнісних сил і соціальних якостей [1, ст.63].

Стосовно визначення молодь України можна сказати, що воно розглядається як покоління, яке має потенціал для майбутнього розвитку нашої країни.

Державну молодіжну політику слід розглядати як самостійний напрям діяльності держави, що передбачає формування необхідних соціальних умов інноваційного розвитку країни, що реалізовується на основі активної взаємо-